

Музеј позоришне уметности Србије

Београд, Господар Јевремова 19

Телефон: 2626-630; Фах: 2628-920

e-mail: office@mpus.org.rs www.mpus.org.rs

Бр. 26 Београд, 31.1. 2024.

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ МУЗЕЈА ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ СРБИЈЕ ЗА
2023. ГОДИНУ**

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О УСТАНОВИ

Назив установе:

Музеј позоришне уметности Србије

Адреса установе:

Господар Јевремова 19, Београд

Телефон/факс: +381 11 2626630 ; +381 11 262892 e-mail:

office@mpus.org.rs

МБ: 07048149

ПИБ: 100042659 ЦРФ:

02338

Адреса интернет презентације установе: www.mpus.org.rs

Оснивач установе: Министарство културе и информисања РС Управни

одбор:

Сања Вучуревић, председник

Вјера Мујовић, члан

Наташа Тасић Кнежевић, члан

Јасна Димитријевић, члан Александра

Милошевић, члан

Надзорни одбор:

Александар Ђаја, председник

Нада Павловић Смоловић, члан

Јелица Стевановић, члан

Музеј позоришне уметности Србије је установа културе основана Уредбом Владе Републике Србије 1950. године. Основна делатност МПУС је заштита уметничко-историјских дела од значаја за позоришну уметност Србије. Музеј прикупља, проучава и врши заштиту културно-историјских предмета (писмена и штампана дела позоришне литературе и друге списе који се односе на рад и развој позоришта, сценографске и костимографске скице, фотографије, плакате, макете, уметничке предмете, костиме, снимке драмских, оперских и балетских представа као и друге аутентичне аудио-визуелне записе, те други материјал који се односи на живот и рад позоришних кућа и уметника). Богату грађу Музеј презентује јавности организовањем изложби, издавањем публикација, са посебним нагласком на примену савремених технологија (дигитализација) којима је чини доступном за проучавање. Музеј позоришне уметности Србије се финансира из буџета Министарства културе и информисања Републике Србије. Смештен је у Божићевој кући, објекту који је проглашен за културно добро од великог значаја 1946. године. Програмске активности – изложбе, концерти, промоције, вечери посвећене уметницима,

одржавају се у простору од 80m². Због ограниченог простора, Музеј нема сталну поставку већ тематским изложбама настоји да обухвати што већи сегмент богате и значајне театарске делатности у Србији, од прве половине 19. века до наших дана. Музеј нема депо, већ у ту сврху закупљује допунски простор.

ДЕЛАТНОСТ

Према разврставању и класификацији делатности, Музеју је додељена шифра делатности 9102, ознака за музеје, галерије и збирке.

Музеј константно прикупља, чува, обрађује, систематизује, истражује, презентује и документује театролошка, односно театрографска културна добра из области позоришне уметности (писмена и штампана позоришна дела, списи који се односе на рад и развој позоришта, реликвије, сценографске и костимографске скице, макете, документа и предмети који се односе на живот и рад истакнутих чланова позоришта, пропагандни материјал штампан уз представе, фотографије, аудио и видео записи извођења, критике и други изводи из штампе, сведочанстава извођача, њихових савременика и потоњих истраживача, као и други материјал) и нематеријално културно наслеђе из области позоришне уметности од значаја за Републику Србију.

Театролошка грађа која се чува у Музеју сведочи о развоју позоришта у Србији од почетка XIX века до данас. Музејски фонд чине предмети значајни за научна истраживања или аматерско проучавање традиционалне драмске, оперске и балетске уметности као и нових мултимедијалних сценских форми. Уз грађу која се односи на позоришне куће и установе, Музеј прикупља и материјале значајне за професионалне биографије позоришних стваралаца и сведочанства о приватном животу уметника, преписке, фотографије, школска сведочанства и личне предмете који представљају немерљив допринос за стварање слике и сазнања о одређеним прошлим епохама, односно о установама и људима који су у њима живели и радили. Музејски материјали се константно стручно и научно обрађују, сређују, инвентаришу, класификују, по потреби рестаурирају, уметничка дела и документарни материјал се опремају и излажу на изложбама. У Музеју се одвијају и музејско-едукативни рад, истраживачки, стручно-научни рад, издавачка делатност, као и сарадња са образовним и сродним институцијама у земљи и региону.

Веома важан сегмент у обављању делатности Музеја су интеграција и одржавање социјалних мрежа и интернет презентације. Савремени видови комуникације путем социјалних мрежа имају велики утицај на популаризацију Музеја, те се већ дужи низ година пажња поклања информационим технологијама и свим видовима презентације путем интернета. Музеј планира да део послова ради сопственим снагама, а за део је потребно ангажовати спољне сараднике за ту област.

Фонд музеја је систематизован према врсти музејске грађе на збирке: Позоришне фотографије, Програми и плакати, Архив, Ликовни и меморијални предмети, Аудио и видео записи и Фонд заоставштина, као и Библиотека и Хемеротека.

Пратећи савремене токове у презентацији музејске грађе, Музеј се може похвалити изузетном online базом података *Тетрослов*, која на интернет адреси Музеја www.mpus.org.rs корисницима омогућава online приступ подацима о српским

професионалним позориштима и позоришним уметницима, са пратећим дигиталним колекцијама највећим делом формираним на основу грађе која се чува у музејским збиркама, али и при позориштима, тј. у приватним збиркама. *Театрослов* обухвата и online сталну поставку Музеја, као и електронске верзије новијих тематских поставки које је Музеј реализовао.

Поред основне изложбене, Музеј има и богату издавачку делатност. Самостално, или у сарадњи са другим издавачима, објављено је скоро три стотине наслова монографских публикација, а већ пет деценија у издању Музеја без прекида излази часопис „Театрон“, специјализован за област театрологије, чији јубиларни 200. број је објављен 2022. године.

У редовне музејске програме убрајају се и промоције позоришне литературе, трибине, предавања, округли столови, сусрети с истакнутим позоришним ствараоцима, концерти класичне музике, пројекције снимака старих позоришних представа... Едукативни програми су намењени деци, омладини, одраслим посетиоцима, као и лицима с посебним потребама. Одвијају се у виду стручних вођења кроз музејске поставке, колективних или породичних посета, кроз предавања о Музеју или о појединим сегментима позоришне историје и праксе. Едукативни програми су прилагођени конкретним групама, као и директним захтевима посетилаца.

Стратешки циљеви Музеја су: повећање доступности збирки посетиоцима, истраживачима, научницима, медијима, подизање нивоа презентације и повећање броја посетилаца, као и развијање међуинституционалне сарадње и стварање партнерског односа са сродним установама.

Кроз реализоване активности у 2023. години уочава се да Музеј наставља рад као и претходних година, да успешно улаже напоре да подигне ниво рада и заштите и презентације културних добара и музејске грађе.

Музеј је ревитализовао сопствене изложбе из претходних година и на тај начин презентовао музејску грађу у музејима и културним центрима широм земље, подстичући ширење сазнања о историјату позоришта у Србији и позоришном животу са свих аспеката. У свим активностима Музеја учествује цео колектив, уз повремену помоћ ангажованих сарадника – стручних и искусних у области театрологије и музејске делатности. Мали колектив Музеја, својом стручношћу, ентузијазмом и посвећеношћу до сада је успешно реализовао планиране програме.

КАДРОВСКА СТРУКТУРА

Тренутну кадровску структуру Музеја чини 12 запослених: директор (1), секретар (1), музејски саветник – руководиоца одељења основне делатности (1), музејски саветник (2), виши кустос (1), дипломирани библиотекар (1), књижничар (1), виши самостални техничар у музејској делатности (1), техничар у музејској делатности (1), руководиоца финансијско-рачуноводствених послова – руководиоца одељења за заједничке послове (1), магационер/ економ (1). Претходних година број запослених у Музеју је смањен, послови су распоређени према насталим условима, али постоји потреба за минимум 2 стручњака – историчара уметности и театролога или музиколога за област опере и балета.

ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА И АКТИВНОСТИМА У 2023. ГОДИНИ

Активности Музеја позоришне уметности Србије током 2023. године биле су, као и свих претходних година, разнородне и све усмерене ка промовисању богате културне баштине коју Музеј чува. Користећи савремене технологије и методолошки приступ, МПУС је успео да реализује све планиране програме у години за нама и да успешно искористи нове могућности промовисања културне баштине.

Акценат је као и увек стављен на изложбе које Музеј организује у свом простору, али и широм земље и региона, у оквиру пратећих програма бројних позоришних фестивала или другим пригодним поводима. Уз изложбену делатност, у јавности је највидљивија издавачка делатност Музеја. Захваљујући стручњацима који раде у Музеју, али и драгоценим сарадницима, уз коришћење наших богатих музејских ресурса и стабилне конекције са еминентним установама културе, уметницима, теоретичарима, истраживачима – обе поменуте делатности се континуирано одржавају, напредују, представљају код куће и на гостовањима. Музеј редовно организује и промоције, предавања, сусрете са уметницима, сећања на значајне позоришне уметнике и догађаје, концерте...

Велики број реализованих догађаја у Музеју и на бројним гостовањима, говори у прилог смело конципираном представљању Музеја и ангажованости свих запослених.

Протекла 2023. година свакако се може сматрати успешном, што показује проценат реализације плана који износи више од 90%.

Захваљујући дугогодишњем раду на стварању *Театрослова* (база података пропраћена дигиталним колекцијама формираним највећим делом на основу музејског фонда, доступна на сајту Музеја), велики део богате музејске грађе доступан је 24/7/365.

Редукован буџет за 2023. утицао је на смањен обим продукције и програмских активности, а рефлектовао се и на спорији темпо уноса података у *Театрослов*.

Капитално одржавање зграде Музеја

Музеј је у 2023. години реализовао веома значајан пројекат, израђена је комплетна пројектно-техничка документација за санацију и реконструкцију објекта Музеја позоришне уметности Србије. Како се ради о културном добру од великог значаја које је потребно сачувати за будуће генерације, а истовремено унапредити музејску делатност, сви кораци у изради Пројектне документације били су ускађени са захтевима надлежног Републичког завода за заштиту споменика културе, који је по завршетку посла дао сагласност на пројекат Средства су у потпуности обезбеђена од стране Министарства културе.

Музејске збирке

Рад на музејским збиркама се одвијао током 2023. године у више праваца, уобичајеном динамиком. Кустоси музеја су истовремено радили ревизију збирки, дигитализацију постојеће грађе, организовали рад на конзервацији и рестаурацији музејске грађе и припремали изложбе. Током године приспела је и обрађена нова грађа.

• Музејска грађа приспела током 2023:

збирка фотографија:

- 83 фотографије Милутина Јаснића – откуп од Бошка Петровића
- 412 разних позоришних фотографија (Влада Поповић, Бисерка Цвејић, *Женидба*, *Успавана лепотица*, Ђурђевка Чакаревић...) – откуп од Петра Савића
- 161 фотографија из заоставштине Станислава Беложанског и Јелене Вајс – поклон предала Бојана Андрић
- 49 фотографија везаних за брачни пар Бранку и Младена Веселиновића, као и за балетске уметнике, брата и сестру Владимира и Темиру Покорни – поклон Владимира Покорног

збирка уметничких и меморијалних предмета

- 10 костимографских скица Милице Бабић Јовановић – откуп од Сање Војновић
- 10 цртежа / скица костима Божане Јовановић, које је цртала на писмима и честиткама – поклон од Јирген Мајкл Турковића из Аустралије, преко адвокатске канцеларије Марковић из Београда

збирка позоришних програма и плаката:

- плакати представа Народног позоришта, сезона 2022/23 – редовни прилив грађе
- програми представа Народног позоришта, сезона 2022/23 – редовни прилив грађе

збирка заоставштина :

- грађа везана за брачни пар Бранку и Младена Веселиновића, као и за балетске уметнике, брата и сестру Владимира и Темиру Покорни: 1 акварел (рад Бранке Веселиновић) и 12 исечака из новина – поклон Владимира Покорног
- албум фотографија представе *Сумњиво лице* Академског позоришта (1948) са посветом „Љубиши Павловићу од управе“ – поклон Весне Кукић
- лични предмети глумице Босиљке Боци: четрнаестократни златни прстен и црни шешир – поклон Дубравке Стаменковић

библиотека

- 30 публикација – куповина
- 109 публикација – поклони појединаца, издавача и аутора
- 159 – размена (од Народне библиотеке Србије)

- 12 (колико наслова / примерака) – обавезни примерак из сопствене издавачке делатности
- Укупно је током 2023. приспело 310 публикација.

хемеротека

- 16.411 разнородних исечка (у електронској форми; сви су обрађени, смештени на сервер, „бекаповани“. Процес повезивања чланака за приступне тачке је у току. За набавку грађе фонда хемеротеке ангажована је новосадска фирма NinaMedia; грађа обухвата изводе из штампаних медија, web издања и извора, радио и ТВ програма) – претплата.

• Рестаурација и конзервација

Збирка архивских докумената

- 8 докумената (79 листова); инвентарни бројеви: 9751, 25585, 5505, 5569, 5571, 5778, 5801, 5806 (механичко чишћење, стерилизација, ублажавање флека, деацидификација, прање и неутрализација, рестаурација, пресовање)

Збирка позоришних програма и плаката

- 100 плаката из периода до 1945 – уклањање селотејпа и старе рестаурације, механичко чишћење, каширање, рестаурација (исправљање изгужваних и спајање поцепаних делова, попуњавање недостајућих делова са тонираном јапанском хартијом), ретуш, пресовање, опсецање.

Збирка уметничких предмета – слике:

- Портрет Добрице Милутиновића, рад Мила Милуновића, уље на платну, инв.бр. 4425
- Портрет Миливоја Живановића, рад Михаила Петрова, уље на платну, инв.бр. 29011
- Портрет Теодоре Арсеновић, нечитак потпис аутора, уље на платну, инв.бр. 30889
- Портрет Николе Цвејића у улози Бориса Годунова, рад Ананија Вербицког, уље на платну, инв.бр. 14861

Збирка уметничких предмета – бисте:

- Биста Јоакима Вујића, рад Александра Зарина, гипс, инв.бр. 15973
- Биста Борисава Станковића, рад: Марка Брежанина, гипс, инв.бр. 13057
- Биста Ананија Вербицког, рад Владимира Загородњука, гипс, инв.бр. 16004

Збирка аудио-видео записа

- 32 VHS касете су пребачене у дигитални формат.

Одговорни за збирке су наставили да раде са представницима сродних и других институција културе и појединачним странкама: истраживачима (театролози, музиколози,

историчари...), представницима институција (позоришних кућа, библиотека, института...), новинарима и другим представницима медија, професорима, студентима, ученицима... Ова делатност се традиционално одвија у директном контакту са представницима институција и другим истраживачима, али све више on-line, што захтева знатно већи ангажман задужених за збирке.

Специјална библиотека МПУС је у COBISS систему и у оквиру тог узајамног електронског каталога корисницима је омогућена претрага целокупног фонда наше библиотеке.

Дигитализација

Током 2023. настављен је рад на дигитализацији грађе. Дигитализовано је 80 уметничких слика из збирке Уметничких и меморијалних предмета и пребачене су у дигитални формат, рестауриране и нарезане на дискове 32 VHS касете из Аудио-видео збирке (снимци позоришних представа видео-документација о раду Музеја).

У базу података доступних јавности на сајту Музеја, „Театрослов“, вршени су ретроактиван и текући унос театрографских података, као и ревизија и допуна раније унетих података. Имајући у виду стање и ограничене могућности театрографске базе Театрослов, сви послови су прилагођени ситуацији.

Подаци доступни на Театрослову:

Дигитални објекти:

Укупно унето 250.885 дигиталних објеката, од тога у 2023:

- **Плакати:** укупно 32
- **Програми:** укупно 21
- **Фотографије:** укупно 644
- **Хемеротека:** укупно 16.411
- **Архив:** укупно 92

Од укупног броја дигиталних објеката, током 2023. године је обрађено и повезано за одговарајуће приступне тачке 17.206 (највећим делом хемеротека).

Театрографија:

- **Личности:** укупно креирано 30.897; креирано током 2023. године 515, допуњено током 2023. године 627
- **Представе:** укупно креирано 19.207; креирано током 2023. године 193, допуњено током 2023. године 653
- **Позоришта:** укупно креирано 137; креирано током 2023. године 2, допуњено током 2023. године 3
- **Публикације:** укупно 1754; креирано током 2023. године 39

Изложбена делатност

Планом рада за 2023. биле су предвиђене две изложбе, које су и реализоване.

1) *Један век Балета (првих педесет година)*, поводом сто година од оснивања Балета Народног позоришта у Београду; аутор изложбе је Јелица Стевановић, музејски светник.

Будући да ова изузетно обимна и захтевна тема умногоме превазилази обим једне изложбе, Музеј позоришне уметности Србије и Народно позориште су се удружили и уприличили две поставке, од којих свака обухвата по половину деловања нашег балета. Изложба у Музеју представила је првих педесет година рада балетског ансамбла, избором из драгоцене и обимне грађе коју о овом периоду баштине наше збирке. Акценат је стављен на најзначајније представе различитих стилова и жанрова (са највише успеха у земљи и иностранству, најдужим сценским трајањем, најбољим критикама...) и на водеће балетске уметнике тог периода. У естетском смислу ова поставка је начинила значајан помак у презентовању наше грађе, у првом реду захваљујући најновијим техничким могућностима које су омогућиле да се старе црно-беле фотографије прикажу као фотографије у боји.

2) *Небојша Глоговац (1969–2018) – Из позоришног албума*, поводом пет година од смрти уметника, а у оквиру циклуса изложби посвећених добитницима Награде „Добричин прстен“; аутор изложбе је Мирјана Одавић, музејски саветник.

Изложба прати позоришно стваралаштво Небојше Глоговца, од почетака у Дечјој драмској групи студија Радио Београда и аматерског позоришта у Панчеву, преко првог професионалног наступа на другој години студирања, до бројних представа у Југословенском драмском позоришту чији је био стипендиста а потом и стални члан (1996–2018), те на другим сценама на којима је наступао као гост – у Београду (Атеље 212, БДП, Звездара театар, Народно позориште, Позориште „Бошко Буха“, Култ театар, Битеф театар...), али и у региону (Ulysses teatar на Брионима, ЦНП у Подгорици). Током скоро три деценије дуге, рано прекинуте позоришне каријере, Глоговац је остварио 34 улоге, за многе од њих добивши највећа признања, међу којима је и највећа глумачка награда за животно дело, „Добричин прстен“, коју додељује Удружење драмских уметника Србије (постхумно).

Поставком *Један век Балета (првих педесет година)* Музеј је узео учешће у манифестацијама „Дани европске баштине“ и „Ноћ позоришта“.

У првом делу 2023. посетиоци Музеја су имали прилике да виде и изложбу *Соја Јовановић – позоришно дело* из претходне године; за све три изложбе реализована су бројна стручна вођења, за групне и појединачне поетиоце.

Поставке из ранијих година

Гостовања наших тематских изложби у сродним установама, приликом одржавања фестивала и обележавања јубилеја током 2023, допринела су повећању видљивости богате музејске грађе, те присуству нашег музеја широм Србије и изван њених граница. То се показало као успешна музејска пракса коју смо протекле године обогатили новим

сегментом, у сарадњи са Ансамблом народних песама и игара „Коло“, о чему ће бити више речено у поглављу о међуинституционалној сарадњи.

Наше изложбе су гостовале у бројним градовима Србије. У оквиру манифестације „Месец Франкофоније“ у Универзитетској библиотеци у Крагујевцу је гостовала изложба *Српско позориште у Великом рату*, чији аутори су музејски саветници Јелица Стевановић и Мирјана Одавић, а која је претходне, 2022. године наменски спремљена за гостовање у Паризу. Иста изложба је у новембру гостовала у Лесковачком културном центру, у оквиру пратећег програма Фестивала аматерске позоришне режије ФАПОР.

Поводом обележавања Дана Крушевачког позоришта, у марту је у просторијама овог театра била постављена изложба *Властимир Ђуза Стојиљковић*, вишег кустоса Биљане Остојић. Још две изложбе исте ауторке представљене су у оквиру новембарских позоришних фестивала: *Бора Тодоровић у делима Александра Поповића и Душана Ковачевића* (Фестивал „Театар у нама“ у Центру за културу Аранђеловац) и *Михајло Јанкетић, позоришна посвета* (Фестивал победника фестивала у Центру за културу и образовање Раковица).

Издавачка делатност

МПУС је током 2023. објавио два каталога изложби, два двоброја научно-уметничког часописа Театрон и, после дуже паузе, XVI коло едиције „Драмска баштина“, које традиционално обухвата пет књига. Захваљујући новом уреднику, уједно и приређивачу свих пет књига, вишем научном сараднику Института за књижевност и уметност у Београду Александру Пејчићу, овог пута нова издања старих и тешко доступних драмских текстова домаћих аутора прате у првом реду аналитичке студије и интерпретације одабраних комада. Ту су и адекватни предговори и поговори, обимне критичке напомене и коментари приређивача, исцрпне белешке о ауторима, театрографски и библиографски подаци, речници туђица те старих и мање познатих израза, спискови илустрација и коришћене литературе.

Објављене публикације:

- ***Један век Балета (првих педесет година)***, аутор изложбе и каталога Јелица Стевановић; Београд: Музеј позоришне уметности Србије, 2023 (Шид: Илијанум); 74 стр.: илустр.; 21 x 21 cm; Тираж 300. а) Народно позориште (Београд). Балет – 1923–1973 – Изложбени каталози; б) Балетски уметници – Србија – 20в – Биографије ISBN 978-86-80954-16-5 COBISS.SR-ID 115858697
- ***Небојина Глоговац (1969–2018) – из позоришног албума***, аутор изложбе и приређивач каталога Мирјана Одавић; Београд: Музеј позоришне уметности Србије, 2023 (Шид: Илијанум). - [44] стр. : фотогр. ; 21 x 21 cm; Тираж 300. - Награде и признања у позоришту: стр. [35-36]. ISBN 978-86-80954-17-2 COBISS.SR-ID 128753929

- **XVI коло едиције „Драмска баштина“:**

- 1) Борђошки, Божидар (1867–1922), *Свилени рубац*, шаљива игра у 3 чина / Божидар Борђошки; приредио, коментаре и студије израдио Александар Пејчић. - Београд: Музеј позоришне уметности Србије, 2023 (Шид : Илијанум). - 172 стр.; 15 см. (библиотека Драмска баштина ; коло 16, књ. 1); Тираж 300.
ISBN 978-86-80954-18-9
COBISS.SR-ID 133944073
 - 2) Станојевић, Илија (1859–1930), *Дорђолска посла*, шала у 4 чина и 5 слика с певањем / Чича Илија Станојевић; приредио, коментаре и студије израдио Александар Пејчић. Београд: Музеј позоришне уметности Србије, 2023 (Шид: Илијанум). 303 стр.: илустр.; 15 см. - (Библиотека Драмска баштина; коло 16, књ. 2); Ауторове слике. - Тираж 300.
ISBN 978-86-80954-19-6
COBISS.SR-ID 133985801
 - 3) Предић, Миливој (1885–1957), *Пуковник Јелић*, драма у четири чина / Миливој Предић; приредио, коментаре и студије израдио Александар Пејчић. - Београд: Музеј позоришне уметности Србије, 2023 (Шид: Илијанум). - 303 стр.: илустр.; 15 см. - (Библиотека Драмска баштина; коло 16, књ. 3); Ауторове слике. - Тираж 300.
ISBN 978-86-80954-20-2
COBISS.SR-ID 133993481
 - 4) Предић, Светислав (1883–1957), *Господин министар*, трилогија / Светислав Предић; приредио, коментаре и студије израдио Александар Пејчић. - Београд: Музеј позоришне уметности Србије, 2023 (Шид: Илијанум). - 171 стр.: ауторова слика; 15 см. - (Библиотека Драмска баштина; коло 16, књ. 4); Тираж 300.
ISBN 978-86-80954-21-9
COBISS.SR-ID 133999113
 - 5) Николајевић, Божидар С. (1877–1947), *Догорели кров*, драма из минулог Београда / Божидар Николајевић; приредио, коментаре и студије израдио Александар Пејчић. - Београд: Музеј позоришне уметности Србије, 2023 (Шид: Илијанум). - 119 стр.: ауторова слика; 15 см. - (Библиотека Драмска баштина ; коло 16, књ. 5); Тираж 300.
ISBN 978-86-80954-22-6
COBISS.SR-ID 134008841
- **Театрон** бр. 201–202, пролеће/лето 2023, уредник Радомир Путник – тираж 300 примерака; ISSN 0351-7500; COBISS.SR-ID 28940551

- **Театрон** бр. 203–204, јесен/зима 2023, уредник Радомир Путник – тираж 300 примерака; ISSN 0351-7500; COBISS.SR-ID 28940551

Као увек, Музеј је промовисао своја издања у кући, али и на гостовањима.

Капитално двотомно издање монографије *Народно позориште у огледалу времена (I и II део)* ауторке Јелице Стевановић, објављено 2021. и крајем 2022, представљено је на четири позоришна фестивала: Стеријино позорје (у оквиру програма Дани књиге), Позоришни маратон у Народном позоришту Сомбор, Фестивал „Театар на раскршћу“ у Народном позоришту у Нишу и Фестивал победника фестивала у Центру за културу и образовање Раковица. На нишком фестивалу промовисани су и последњи бројеви Театрона (бр. 200 и 201/202). и дат преглед целокупне издавачке делатности Музеја.

Избор из бројних издања Музеја позоришне уметности Србије представљен је у марту на Међународном сајму књига у Нови Саду, на штанду Министарства културе.

Музеј редовно и у складу са законом доставља обавезан примерак сваког свог издања Народној библиотеци Србије, Министарству културе и информисања, Библиотеци града Београда и Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“. Са сродним установама Музеј има редовну размену издања (Позоришни музеј Војводине, Стеријино позорје, УДУС, Факултет драмских уметности, Институт за уметничку игру...), а са Народном библиотеком Србије – размену публикација.

Током 2023, Музеј је донирао 1.006 примерака својих издања библиотекама, школама и сродним институцијама, чиме су наслови научне и уметничке вредности стављени на располагање ширем кругу корисника. Музеј поклања своја издања и појединцима, углавном сарадницима Музеја.

Музеј остварује сарадњу са књижарама у чијим се понудама налазе поједина издања МПУС (нова издања редовно добављају Serbicabooks из Новог Сада, интернет књижара Bookbridge), а сва издања којих има у довољном тиражу могу се купити у просторијама Музеја.

У депоу су се 31. децембра 2023. налазила 36.544 примерка публикација у издању Музеја:

- 7.571 – изложбени каталози
- 10.019 – часопис Театрон
- 10.093 – библиотека „Драмска баштина“
- 8.861 – остала издања (монографије, репертоари, критике, биографска дела...)

Манифестације

У оквиру манифестације „Музеји за 10“ која одржана од 15. до 19. маја 2023, Музеј је уприличио више стручних вођења кроз актуелну поставку (*Соја Јовановић – позоришно дело*), оперски концерт „Вече француских композитора: од Бизеа до Леграна“ састављен од оперских арија у извођењу сопрана Сање Косанић (уз клавијерску пратњу Милице Илић и флаутисткиње Тијане Тутуновић), затим предавање теоретичарке уметности Вање Косанић *„Вела Нигринова Александра Јоксимовића – колекција и инспирација“*, као и завршни пратећи програм поменуте изложбе, „Музејски биоскоп – Сумњиво лице“

(пројекција филма *Сумњиво лице* у режији Соје Јовановић и продукцији Авала филма Београд; у знак сећања на Соју Јовановић и Бранислава Нушића; уз одобрење Делта видеа; на Сцени „Раша Плаовић“ Народног позоришта у Београду).

Поставком *Један век Балета (првих педесет година)* Музеј је узео учешће у манифестацијама „Дани европске баштине“ и „Ноћ позоришта“.

Међуинституционална сарадња

У 2023. посебно издвајамо представљања Музеја позоришне уметности Србије на гостовањима широм региона са Ансамблом народних песама и игара „Коло“. Мотивисани истим циљем – промовисањем националног културног идентитета и заједничких вредности у области културе и културног наслеђа – наш Музеј и Ансамбл „Коло“ су у мају 2023. потписали Споразум о сарадњи. Регионална турнеја овог ансамбла, „Колодром“, почела је концертом у Бањалуци, када су у СЦ „Борик“ представљени део изложбе *Српско позориште у Великом рату* и видео-презентација која је емитована на концерту, пред неколико хиљада посетилаца. Идеја да две републичке установе пронађу могућности заједничког наступа искристалисала се после отварања изложбе *Један век Балета*. Имајући у виду значајно место које у историји нашег националног балета заузима дело Стевана Христића, балет *Охридска легенда*, те да управо овај пример најбоље илуструје нераскидиву везу између националног плеса, тј. фолклора и балетске уметности, у наставку турнеје Музеј је представљан промотивном мини изложбом (аутор Јелица Стевановић) и видео-материјалом (аутор Предраг Тончић) који обухватају настанак и развојни пут овог нашег првог и најпознатијег националног балета, а које је видело више хиљада житеља Крагујевца, Битоља, Куманова, Грачанице, Никшића, Херцег Новог, Требиња, Букурешта, Арада и Загреба (у оквиру манифестације Дани српске културе у Хрватској).

Треба рећи и да је гостовање на сцени Националне оперете и музичког позоришта „Јон Дачиан“ Букурешту реализовано под покровитељством Амбасаде Републике Србије у овом граду, а догађају су присуствовали и бројни амбасадори других земаља, док је гостовање у Филхармонији у Араду било у организацији Савеза Срба у Румунији; концерту и презентацији Музеја у Куманову је присуствовала амбасадорка Србије у Македонији. Сва гостовања су искоришћена и за конструктивне разговоре са надлежнима о евентуалној даљој сарадњи са институцијама културе поменутих градова.

Имајући у виду да је овакав начин промовисања МПУС и националних вредности приближио историју нашег балета и рад Музеја једном великом сасвим новом аудиторијуму, позитивно искуство овогодишње сарадње са Ансамблом „Коло“ биће повод за развијање сарадње у наредном периоду.

Квалитетна сарадња са Музичко-оперско театарском организацијом (МОТО), настављена је и у 2023. Био је договорен петодневни мастерклас оперске уметнице из Бугарске, Габријеле Георгијеве, на крају којег би полазници показали своја новостечена умећа на *Завршном концерту*. Нажалост, после трећег дана ова мајсторска радионица је морала бити прекинута због повреде госпође Георгијеве.

Музеј је и ове године посветио пажњу борби против различитости. У сарадњи са Удружењем за помоћ особама са сметњама у развоју Стари град „Живимо заједно“, у Музеју је одржан Инклузивни театар, у извођењу Драмске секције овог удружења. Музеј су посетили и корисници услуга Клинике за психијатријске болести „Др Лаза Лазаревић“, у чијем процесу ресоцијализације као важног дела рехабилитације и доприноса борби против стигматизације као дела њихове свакодневице, Музеј већ годинама радо учествује.

Настављена је и интензивирана сарадња са другим сродним институцијама – позориштима, факултетима, библиотекама, музејима, центрима за културу...

Музејске збирке су биле основ за истраживање у припреми серијала емисија о Балету Народног позоришта у Београду у продукцији Радио-телевизије Србије, чије емитовање је почело крајем године (аутор Марија Јанковић). У оквиру дугогодишње сарадње са овом медијском кућом, а на основу посебног Уговора, РТС је Музеју уступио драгоцену видео-грађу за потребе пратећих програма изложбе о Соји Јовановић (ТВ емисија „Софија Соја Јовановић“ и „ТВ фелтон – Софија Соја Јовановић“).

Ту је и већ традиционална сарадња са Народним позориштем у Београду, нарочито са Музејом нашег националног театра, чије изложбе би биле неоствариве без уступљеног материјала и стручне сарадње кустоса нашег Музеја. Током 2023. то су биле поставке: *Северин Бијелић – величина једноставности* (аутор Драган Стевовић), *Један век Балета – других педесет година* (аутор Милена Јауковић), *Ђурђевка Чакаревић на сцени Народног позоришта – сто година од рођења* (аутор Драган Стевовић). За потребе Дrame Народног позоришта у Београду уступљени су разноврсни материјали о драмском писцу Ђорђу Лебовићу... У оквиру сарадње са нашим националним театром реализован је и пратећи програм изложбе посвећене Соји Јовановић: пројекција филма *Сумњиво лице* у режији ове уметнице уприличена је на Сцени „Раша Плаовић“ Народног позоришта у Београду.

Филм *Сумњиво лице* је за ово емитовање Музеју уступио Delta video.

При реализацији изложбе о Балету део грађе нам је уступило Народно позориште у Београду, док нам је при реализацији изложбе о Небојши Глоговцу помогло превасходно Југословенско грамско позориште, али и: Звездара театар, Позориште „Бошко Буха“, Народно позориште у Београду, Битеф театар, Црногорско Народно позориште из Подгорице, Teatar Ulzsis са Бриона.

За потребе изложбе Краљевачког позоришта уступљена је грађа коју Музеј чува о глумици Ружици Степановић.

Музеј већ деценијама негује и сарадњу са позоришним фестивалима у земљи. У току 2023. на Стеријиним позорју је промовисана монографија *Народно позориште у огледалу времена (I и II део)*, као и на Позоришном маратону у Сомбору; на Фестивалу „Театар на раскршћу“ у Нишу је реализована промоција поменуте монографије и часописа Театрон бр. 200 и 201/202 а дат је и приказ целокупне издавачке делатности музеја; на Фестивалу „Театар у нама“ у Центру за културу Аранђеловац приказана је изложба *Бора Тодоровић у делима Александра Поповића и Душана Ковачевића*; на „Фестивалу победника фестивала“ у Раковици је гостовала изложба *Михајло Јанкетић, позоришна посвета* и промовисана монографија *Народно позориште у огледалу времена (I и II део)*; на Фестивалу аматерске

позоришне режије ФАПОР у Лесковачком културном центру гостовала је изложба *Позориште у Великом рату*.

Успоставили смо и сарадњу са Универзитетском библиотеком у Крагујевцу где је у оквиру месеца „Франкофоније“ гостовала изложба *Позориште у Великом рату*.

Народном музеју Шумадије у Крагујевцу уступљен је материјал за изложбу и публикацију под називом „Кнез Михаило“ (поводом годишњице рођења кнеза Михаила М. Обреновића).

У научне и уметничке сврхе Факултету примењене уметности у Београду уступљене су копије костимографских скица Милице Бабић Јовановић, Академији уметности Нови Сад – фотографије више позоришних уметница за пројекат ARSFID посвећен српским уметницама 20. и 21. века, Факултету уметности Приштина – снимак представе за потребе рада са студентима глуме, а Филолошкој гимназији у Београду – снимци више представа из аудио-видео збирке Музеја.

Друштву Словенаца „Сава“ је за потребе снимања документарног филма о Бојану Ступици уступљена грађа о овом редитељу.

Заводу за проучавање културног развика уступљена су два снимка ранијих програма МПУС, ради коришћења у оквиру трибине у организацији Завода.

Уступљени су и материјали за више пројеката САНУ и Матице српске (Биографски речник, зборници радова...).

Музеј је успоставио сарадњу са Издавачком кућом „Порталибрис“ из Београда у оквиру које је том издавачу одобрено да током 2023. објави драмске текстове, раније објављене у оквиру едиције „Драмска баштина“ у издању нашег музеја (Драгомир Брзак и Стеван Сремац, *Ивкова слава*; Милан Јовановић Морски, *Несуђени*; Александар Илић, *Кабарет код „Две хемисфере“* и Јован Суботић, *Крст и круна*). Њихово поновно издавање значајно је за историју српског позоришта и књижевности као и за популаризацију поменутих аутора и њиховог рада.

У оквиру сарадње са позориштима, уз коришћење грађе МПУС, наши музејски саветници су припремили и две изложбе – *Радомир Николић Моравац*, аутор Александра Милошевић (Народно позориште у Нишу) и *Талијине иштићенице / Талијине заштитнице*, аутор Јелица Стевановић (Народно позориште Сомбор).

Рад са истраживачима-појединцима је обављан у просторијама Музеја, као и online. Издајамо: проф. Енису Успенски са ФДУ (материјал за учешће на међународном научном скупу о Достојевском); Милана Просена (истраживање о сценографу Владимиру Загородњуку); Марију Голубовић из Музиколошког института САНУ (опера *Катарина Измајлова* Д. Шостаковича), Веру Обрадовић (истраживање о Жарку Пребилу), те др Александра Пејчића, др Зорана Т. Јовановића, др Весну Крчмар, Радомир Путник, Јелена Перић (различити пројекти)...

Међународна сарадња

Поред наведених презентација Музеја позоришне уметности Србије у оквиру регионалне турнеје Ансамбла „Коло“, наша два музејска саветника су 2023. на свечаности отварања Фестивала „Милица“ у Босанском Шамцу (БиХ) говорила о деловању Милице Бабић Јовановић, нашег великог позоришног костимографа, као и о грађи о њој коју чува МПУС, и присуствовала у својству гостију на отварању спомен-куће *Милице Бабић* (за коју је део грађе уступио наш музеј).

Музеј позоришне уметности Србије је био учесник четвртог Руско-српског културног форума одржаног у Руском дому у Београду, где је пред представницима најзначајнијих руских и српских музеја о делатности МПУС говорила директорка нашег музеја, Весна Буројевић.

За потребе ликовног опремања студије академика Крешимира Немеца *Мирослав Крлежа* уступљен је материјал издавачким кућама (Школска књига д.д. и Лумен издаваштво д.о.о. из Загреба).

Институту за славистику из Париза уступљен је материјал за потребе објављивања превода комедије Јована Стерије Поповића *Кир Јања* на француски језик; за узврат, нашој библиотеци Институт је поклонио два примерка ове књиге.

Државном музеју Лава Толстоја из Москве уступљен је материјал о Толстојевим делима на сцени Народног позоришта у Београду, за изложбу у Руском дому, Државном музеју позоришне уметности у Москви – грађа о МХАТ-у, а Државном институту за уметност из Москве – грађа о редитељу Бранку Гавели.

Музеј је и 2023. излазио у сусрет и индивидуалним истраживачима из иностранства, међу којима издвајамо: др Петру Бјелицу са Универзитета у Верони (пројекат о Шекспировим делима у Србији), Гашпера Троха из Словеније (истраживање о редитељу Душану Јовановићу), Габриелу Милкову Робинс са Универзитета „Св. Ендрју“ (University of St Andrews) у Великој Британији (истраживање о делима Семјуела Бекета на српским сценама, као и комадима домаћих писаца инспирисаним Бекетом – *Годо је дошао* М. Булатовића и *Годо је дошао по своје* Ж. Команина)...

По природи посла, Музеј одржава интензивну сарадњу са ICOM-ом.

Музеј има и сарадњу са Central and Eastern European Online Library – CEEOL, на чијем сајту је доступан Театрон – за који редовно шаљемо податке и информације.

Сарадња са медијима

Музеј позоришне уметности Србије одржава интензивне контакте са представницима свих медија (ТВ, радио, новине, часописи...) и присутан је у њиховим садржајима, у складу са уређивачком политиком поменутих медија. Протекле године, активности Музеја су привукле значајну пажњу медија.

Издајамо прилоге у електронским, штампаним и аудио-визуелним медијима о изложби *Соја Јовановић – позоришно дело* и пратећим програмима (РТС – Јутарњи програм, „Време спорта и разоноде“; Други програм Радио Београда – „Маске“; Радио „Спутњик“...); о изложби *Сто година Балета* (РТС Редакција културе; Други програм Радио Београда;

„Вечерње новости“, ТАНЈУГ, БЕТА...); о изложби *Небојша Глоговац (1969–2018) – Из позоришног албума* (РТС Редакција културе – две емисије; ТВ „Мост“; ТВ „Nova S“; ТВ N1; Други програм Радио Београда; Радио „Спутњик“; „Вечерње новости“; „Блиц“...)

Промоције двотомне монографије *Народно позориште у огледалу времена*, у Кући и на гостовањима, биле су пропраћене у емисијама РТС, Другог програма Радио Београда, у „Политици“, „Вечерњим новостима“, „Nova.rs“, локалним медијима и другим штампаним и електронским медијима.

Изложбе на гостовањима су такође биле заступљене у медијима, централним и локалним: РТС („Ово је Србија“, Јутарњи програм...), ТВ „Сунце“, „Вечерње новости“, „Политика“ и другим.

Поред тога, кустоси Музеја и директорка су збирке и делатност Куће представљали у емисијама РТС („Београдска хроника“, „Траг“, „На вечери код...“), ТВ ТАНЈУГ (Дневник), ТВ Храм („Разговорник“), Агенције БЕТА, Образовног информатора („Буџетски понедељак“), Sky music...

У условима интензивирања on-line активности, Музеј је појачао промоцију сопствене делатности, као и позоришне уметности и позоришног живота Србије уопште, на свом сајту (www.mpus.org.rs), Facebook страници, Инстаграм профилу и на YouTube каналу МПУС.

Едукативна делатност

Као што је поменуто, у сарадњи са Музичко-оперско театарском организацијом (МОТО), уприличен је мастерклас оперске уметнице из Бугарске, Габријеле Георгијеве, који је због повреде ове уметнице трајао три дана уместо предвиђених пет.

Традиционално, Музеј излази у сусрет младим музичарима којима омогућава наступе на концертима класичне инструменталне и вокалне музике. У току 2023. уприличено је седам оваквих концерта.

Музеј је угостио и ученике Филолошке гимназију којима је приказан снимак представе из аудио-видео збирке и одржано предавање о историјату и раду Музеја и о грађи која се чува у збиркама.

Поред поменутог, током 2023. реализована су и друга предавања о раду Музеја, одређеним темама из области позоришта и текућим изложбеним поставкама, групама посетилаца различитог узраста и профила (студенти Факултета за дипломатију и безбедност, студенти Филолошког факултета, Школа српског језика „Сербоника“, полазници радионице креативног писања на Фестивалу културе младих „Звездаријада“, Средња политехничка школа из Суботице, више група у више наврата београдских ОШ „Данило Киш“, „Скадарлија“, „Радоје Домановић“, „Јован Миодраговић“, Дневни боравак „Тара“, Удружење пензионера из Новог Сада...).

Догађаји

У оквиру разнородних програмских активности, први пут од оснивања, у просторијама нашег музеја одржана је праизведба једног оперског дела. Реч је о концертном извођењу

опере у пет слика *Деспот Стефан*, чији аутори су композитор Мирољуб Аранђеловић Расински и писац либрета Зорица Кубуровић.

Поред тога, реализовали смо: две изложбе (и свечано отварање изложбе из претходне године), четири пратећа програма изложбе, пет промоција монографије из сопствене продукције (једна у Кући и 4 на гостовању), две промоције издавачке делатности Музеја (на гостовањима), промоције два издања Театрона (две у Кући и једна на гостовању), један мастерклас, више предавања и стручних вођења кроз изложбу, две промоције позоришних монографија других издавача и седам концерата (класичне инструменталне музике и оперског певања). Четири наше изложбе из раније продукције су гостовале у пет градова Србије.

У сарадњи са Ансамблом националних игара „Коло“, Музеј позоришне уметности Србије се различитим садржајима представио у Републици српској, Црној Гори, Македонији, Румунији и Хрватској – у укупно 11 градова.

Делатност Музеја је представљена и на Руско-српском културном форуму.

Музеј је својим актуелним поставкама и другим програмима учествовао у манифестацијама „Музеји за 10“, „Дани европске баштине“ и „Ноћ позоришта“.

- Праизведба опере (концертно извођење) *Деспот Стефан* Мирољуба Аранђеловића Расинског – 16. јануара
- Отварање изложбе: *Соја Јовановић – позоришно дело*, ауторке Александре Милошевић, 23. јануара
- Пратећи програм изложбе: *Вековна филоСОФИЈА СОЈА ЈОВАНОВИЋ*, поводом 100 година од рођења Соје Јовановић и 100 година од оснивања Академског позоришта, 27. јануара
- Изложба на гостовању: *Српско позориште у Великом рату* – Универзитетска библиотека, Крагујевац, 2–31. марта
- Промоција на гостовању: издања МПУС на Међународном сајму књига (на штанду Министарства културе), Нови Сад, 7–13. марта
- Пратећи програм изложбе: *Мјузикли Соје Јовановић* – 27. марта
- Изложба на гостовању: *Властимир Ђуза Стојиљковић*, Крушевачко позориште (поводом Дана позоришта), од 28. марта до 12. априла
- Концерт: *Canzonetta sull' aria – концерт соло песама и арија*, 30. марта
- Промоција: Театрон (јубиларни 200. број), 12. априла
- Промоција на гостовању: излагање о Милици Бабић и грађи о њој из збирки МПУС на отварању Фестивала „Милица“ и Спомен-куће Милице Бабић у Шамцу, 18. и 19. априла
- Пратећи програм изложбе: пројекције ТВ емисија „Софија Соја Јовановић“ (аутор Бранка Криловић) и „ТВ фељтон – Софија Соја Јовановић“ (аутор Стеванка Чешљаров), у сарадњи са Архивом РТС-а, 24. априла
- Промоција: књига Марка Мисираче *Рената Улмански: Његово величанство: Случај*, у издању Књажевско-српског театра из Крагујевца, 26. априла
- Концерт: *Ускришњи концерт МШ „Јосиф Маринковић“*, у оквиру пројекта „Музика у музеју“, 27. априла
- Манифестација „Музеји за 10“

- оперски концерт *Вече француских композитора: од Бизеа до Леграна*, 15. маја
- предавање „Вела Нигринова“ Александра Јоксимовића – колекција и инспирација (предавач – теоретичар уметности Вања Косанић), 18. маја
- пратећи програм изложбе: „Музејски биоскоп – Сумњиво лице“, пројекција филма у режији Соје Јовановић (на Сцени „Раша Плаовић“ Народног позоришта у Београду; уз одобрење Delta videa), у оквиру сарадње са Народним позориштем, 19. маја
- Промоција на гостовању (са Ансамблом „Коло“): део изложбе и аудио-видео презентација *Српско позориште у Великом рату*, СЦ „Борик“, Бањалука, 19. маја
- Отварање изложбе: *Један век Балета (првих 50 година)*; аутор Јелица Стевановић, 31. маја
- Промоција на гостовању: књига Јелице Стевановић *Народно позориште у огледалу времена – I и II део*, Стеријино позорје, Српско народно позориште, Нови Сад, 2. јуна
- Промоција на гостовању: књига Јелице Стевановић *Народно позориште у огледалу времена – I и II део*, Позоришни маратон, Народно позориште Сомбор, 7. јуна
- Промоција на гостовању (са Ансамблом „Коло“): промотивна изложба и аудио-видео презентација *Охридска легенда*, Хала „Језеро“, Крагујевац, 7. јуна
- Промоција на гостовању (са Ансамблом „Коло“): промотивна изложба и аудио-видео презентација *Охридска легенда*, ДК Битољ, 9. јуна
- Промоција на гостовању (са Ансамблом „Коло“): промотивна изложба и аудио-видео презентација *Охридска легенда*, ДК Куманово, 10. јуна
- Промоција на гостовању (са Ансамблом „Коло“): промотивна изложба и аудио-видео презентација *Охридска легенда*, ДК Грачаница, 12. јуна
- Пријекција и предавање: снимак представе *Хадерсфилд* (ЈДП), ученицима Филолошке гимназије и предавање о Музеју и збиркама, 13. јуна
- Промоција: књига Петра Грујичића *Театар протусловја – антитетички театар Јована Стерије Поповића*, (добитник Стеријине награде за театрологију „Јован Христић“ 2023), у издању Позоришног музеја Војводине и Академије уметности у Новом Саду, 27. јуна
- Промоција на гостовању:
 - *Народно позориште у огледалу времена (I и II део)*
 - Театрон бр. 200 и 201/202
 - издавачка делатност Музеја позоришне уметности Србије
 у оквиру пратећег програма Фестивала „Театар на раскршћу“, Народно позориште Ниш, 8. септембра
- Промоција на гостовању (са Ансамблом „Коло“): промотивна изложба и аудио-видео презентација *Охридска легенда*, Никшићко позориште, Никшић, 17. септембра
- Промоција на гостовању (са Ансамблом „Коло“): промотивна изложба и аудио-видео презентација *Охридска легенда*, Канли кула, Херцег Нови, 18. септембра
- Промоција на гостовању (са Ансамблом „Коло“): промотивна изложба и аудио-видео презентација *Охридска легенда*, Културни центар, Требиње, 19. септембра
- Концерт: Циклус концерата ФМУ – *Концерт радионице за клавирску музику Миланке Мишевић* (у оквиру XXVI међународног педагошког форума сценских уметности посвећеног Вери Миланковић), 21. октобра

- Концерт: *Вече оперских арија*, 24. октобра
- *Инклузивни театар*, у организацији Удружења „Живимо заједно“, драмска секција Удружења за помоћ особама са сметњама у развоју Стари град, 25. октобра
- Промоција на гостовању: представљање МПУС у оквиру четвртог Руско-српског културног форума (излагање директорке Весне Буројевић), Руски дом у Београду, 25. октобра
- Промоција: часопис Театрон (број 201/202), 26. октобра
- Изложба на гостовању: *Бора Тодоровић у делима Александра Поповића и Душана Ковачевића*, Фестивал „Театар у нама“, Центар за културу Аранђеловац (Градска галерија), од 2. до 6. новембра
- Изложба на гостовању: *Српско позориште у Великом рату*, Фестивал аматерске позоришне режије ФАПОР, Лесковачки културни центар, од 3. до 9. новембра
- Промоција на гостовању (са Ансамблом „Коло“): промотивна изложба и аудио-видео презентација *Охридска легенда*, Национална оперета и музичко позориште „Јон Дачиан“, Букурешт, 8. новембра
- Промоција на гостовању (са Ансамблом „Коло“): промотивна изложба и аудио-видео презентација *Охридска легенда*, Филхармонија, Арад, 10. новембра
- Изложба на гостовању: *Михајло Јанкетић, позоришна посвета*, Фестивал победника фестивала, Центар за културу и образовање Раковица, од 13. до 18. новембра
- Промоција на гостовању: монографија Јелице Стевановић *Народно позориште у огледалу времена (I и II део)*, Фестивал победника фестивала, Центар за културу и образовање Раковица, 16. новембра
- Промоција: монографија Јелице Стевановић *Народно позориште у огледалу времена (I и II део)*, 20. новембра
- Концерт: Циклус концерата ФМУ – *Концерт студената виолине*, 22. новембра
- Мајсторска радионица: *Мастерклас оперске уметнице из Бугарске, Габријеле Георгијеве*, у сарадњи са МОТО, 27–29. новембра
- Промоција на гостовању (са Ансамблом „Коло“): аудио-видео презентација *Охридска легенда*, КИЦ „Травно“, Загреб, 30. новембра
- Отварање изложбе: *Небојша Глоговац (1969–2018) – Из позоришног албума*, аутор Мирјана Одавић, 12. децембра
- Концерт: Циклус концерата ФМУ – *Концерт студената клавира*, 26. децембра
- Концерт: *Оперски концерт Наташе Тасић са гостима*, 28. децембра

Стручна усавршавања, научни радови, стручни скупови...

Запослени у Музеју су се и током 2023. године стручно усавршавали: наш књижничар је присуствовао конференцији „Библиотеке и вештачка интелигенција“ на Правном факултету у Београду и вебинару *Уједначавање библиографске обраде изложбених каталога* у организацији Библиотекарског друштва Србије и Народне библиотеке, библиотекар је био на јесењем БДС форуму *Дигитална трансформација у библиотекама*, а правна и економска служба редовно похађају све семинаре везане за увођење јединственог информационог система за централизован обрачун зарада у јавном сектору ИСКРА који је покренуло Министарство финансија РС, система извршења буџета СПИРИ, и другим, бројним семинарима, вебинарима...

Део грађе коју чува наш музеј је, кроз радове музејског саветника Јелице Стевановић, представљен и у два научна зборника у издању САНУ: „Књижевни историчар и критичар Светислав Вуловић 1847–1898“ (рад: „У позоришту и о позоришту – четири позоришне године Светислава Вуловића“) и „Српски књижевници и српско позориште од Првог светског рата до краја XX века“ (рад: „Ранко Младеновић – аутор Предлога Уредбе о позориштима Краљевине Југославије“).

Издајамо и два излагања: већ поменуто излагање директорке на Руско-српском културном форуму у Руском дому (о МПУС) и излагање музејског саветника Александре Милошевић на трибини „Позориште и креативни сектор“ Завода за проучавање културног развитка (о публици Музеја).

Стручњаци Музеја учествују у раду стручних организација (ИКОМ; Музејско друштво Србије – подружница музејских библиотекара; Библиотекарско друштво Србије – Секција специјалних библиотека...)

Сви запослени Музеја, након више година заједничког рада, чине уигран и успешан тим који захваљујући ентузијазму, стручности и посвећености послу успешно реализује све задатке и савладава све изазове. Музеј је током 2023. године, кроз све видове делатности (изложбену и издавачку делатност, дигитализацију музејске грађе, међуинституционалну и међународну сарадњу, ангажовање на друштвеним мрежама, излагање на стручним скуповима, објављивање научних радова...) културно наслеђе из области позоришне уметности од значаја за Републику Србију, у границама могућности, чинио доступним стручној и научној јавности, свим заинтересованим истраживачима и посетиоцима.

Директорка

Весна Буројевић